

สัญญาะ สายหมี : ผู้หลู : เครื่องดนตรีชาวเขาเผ่าลีซู อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย.

(FOOLOO: MUSICAL INSTRUMENT OF THE LISU HILLTRIBES IN MAE CAN DISTRICT OF CHIANG RAI PROVINCE) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก :

อ.ดร.พรประพิศร์ เผ่าสวัสดิ์, 154 หน้า

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชน และบริบท โดยรอบของสังคมลีซู ศึกษาถึงวิธีการบรรเลงผู้หลู โอกาสที่ใช้และวิเคราะห์บทเพลงของผู้หลู หมู่บ้านปางสาอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์นักดนตรี สมาชิกภายในหมู่บ้าน ปางสา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ระหว่างเดือน ตุลาคม 2551 ถึงเดือน มีนาคม 2553

ผลจากการศึกษาพบว่าชาวลีซูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปางสาแห่งนี้ อพยพมาเมื่อปี พ.ศ. 2504 โดยการนำของนายเล้าอ้ายเบียดะ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเพาะปลูก จึงทำให้มีชาวลีซูอื่นๆ อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้เป็นจำนวนมาก

ผู้หลูเป็นเครื่องดนตรีที่อยู่คู่กับชาวลีซูมาช้านาน ประวัตติและที่มานั้น ไม่ทราบแน่ชัด ชาวเขาเผ่าลีซูใช้บรรเลงเพื่อตอบสนองความต้องการในสังคมเช่น ใช้เล่นประกอบการเดินรำ ในพิธีขึ้นปีใหม่ของชาวลีซู มักพบว่าจะเล่นกันในกลุ่มผู้ชายเพียงเท่านั้น ปัจจุบันในหมู่บ้านปางสา มีแต่นักดนตรีที่สามารถเล่นผู้หลูได้เพียงอย่างเดียว ไม่มีช่างสร้างเครื่องดนตรีชนิดนี้ในหมู่บ้านปางสา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ผู้หลูที่นิยมใช้เล่นในหมู่ชาวลีซูคือ ป่าลีผู้หลู มีเสียงสูง และเล่นง่ายกว่าผู้หลูชนิดอื่นๆ ผู้หลูประกอบด้วย น้ำเต้า ท่อเสียงของผู้หลูทำมาจากไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นปล้องทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกไม้ไผ่ชนิดนี้ว่า “ไม้เฮียะ” ถิ่นของผู้หลู และชั้นโรงท่อเสียงของผู้หลูมีทั้งหมด 5 ท่อคือ ท่ออี่ผ่า, ท่ออี่มา, ท่ออี่สะสะ, ท่ออี่ลิมา และท่อ อี่ลิลิ

จากการวิเคราะห์บทเพลงของผู้หลูในหมู่บ้านปางสา มีทั้งหมด 5 เพลง แต่ละเพลงมีความสนุกสนาน เพราะผู้หลูเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในการประกอบการเดินรำ มีการบรรเลงเข้าไปเข้ามาเพื่อให้เพลงยาวขึ้น พบว่ามีกระสวนทำนองเพลงสลับผีนปลามากที่สุด ชั้นคู่เสียงที่ใช้คือ คู่ 1, คู่ 2, คู่ 3, คู่ 4, คู่ 5, คู่ 6 และ คู่ 7

5086734635 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORDS : SOLO / FOOLOO/ LISU HILL TRIBE

THANYA SAIMEE : FOOLOO: MUSICAL INSTRUMENT OF THE LISU HILL TRIBE IN MAE CHAN DISTRICT OF CHIANG RAI PROVINCE. THESIS

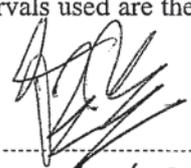
ADVISOR : PORNPRAPIT PHOASAVADI ,Ph.D. ,154 pp.

This objectives of this research are to study historical backgrounds and social contexts of Lisu hill tribe community in Pang Sa Village, Mae Chan District, Chiang Rai Province, Fooloo techniques and its use, as well as to analyze Fooloo songs. The qualitative methods were employed; the collection of information and conduct of interviews with Lisu musicians and natives of Pang Sa Village, Mae Chan District, Chiang Rai Province, during the months of October 2008 and March 2010.

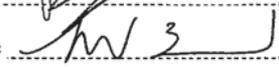
From the research, it is known that Lisu residents of Pang Sa Village settled down at the present site in 1961 under the direction of Mr. Lao Ai Bia Pha, because of its suitability for agriculture. Through the course of time, there has been a constant influx of other Lisu hill tribesmen to Pang Sa Village.

Fooloo is a musical instrument of Lisu hill tribe. Its history and origin is unknown. Lisu hill tribesmen play it for entertainment, such as to accompany the New Year Day dance. Only men can play it. At present, there are only Fooloo musicians but there is no Fooloo maker in Pang Sa Village. The most popular Fooloo played among Lisu is called Pali Fooloo. This high-pitched Fooloo is also the easiest one to play. Fooloo is consisted of a sound box and sound tubes which is made of a type of round-shaped bamboo found in the north and northeastern part of Thailand. There are five Fooloo sound tubes and each one is called Ipa, Ima, Isasa, Ilima and Ilili respectively. The analysis shows that there are five Fooloo songs in Pang Sa Village. Each of them is rhythmic in nature because Fooloo is primarily used to accompany the dance. Each song is normally played in repetition to increase the musical length. The prevalent music pattern is zigzagging and intervals used are the 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th and 7th.

Department : Music

Student's Signature

Field of Study : Thai Music

Advisor's Signature

Academic Year : 2009